KIRSI RANTO

OLE SE VALO JOKA OLET

Enkeleitä ja villasukkia

TAMMI

MUKANA CD

Kirsi Ranto

OLE SE VALO JOKA OLET

ENKELEITÄ JA VILLASUKKIA

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

lainaus s. 66 paulo coelhon kirjasta valon soturin käsikirja,
suomentanut sanna pernu. bazar 2012.
kuvat: kirsi ranto, paitsi kuvaliitteen s. 2 ja 3 harri toivola;
s. 7 alakuva ja s. 8 shawn reeder.

© kirsi ranto ja kustannusosakeyhtiö tammi
isbn 978-951-31-7495-8
painettu eu:ssa

Sisällys

7 *Lukijalle*

ENSIMMÄINEN OSA

11 Askeleet
30 Onnenpyörässä
47 Enkelin silmin
66 Kesäyön valo
77 Päätös
87 Johdatuksessa
92 Sylissä

TOINEN OSA

103 Uudelleensyntymä
109 Pyhä matka
120 Nöyrtyminen
132 Kaikki muuttuu
145 Sillalla
154 Paluu kotiin
163 Valojoukoissa
173 Kirkastusta

KOLMAS OSA

185 Oma voima
200 Ympyrä sulkeutuu
210 Uuteen aikaan

225 *Loppusanat*
227 *Liite: Enkelten ohjeita sydämenpolulle*
242 *Lisätietoa*

Lukijalle

Jalasjärvellä elokuussa 2013

Kuulas, raukea elokuun aamu aukeaa Pohjanmaalla ja aurinko kietoo ikkunasta eteeni levittyviä peltoja lempeään valoonsa. Yhtäkkiä havahdun katsomaan peltoja tarkemmin: ne eivät olekaan enää vihreitä vaan väri on jo vaihtunut paahtuneen kullan sävyyn. Syksy on täällä, on sadonkorjuun aika.

Tunnistan, että eräänlainen sadonkorjuun aika on meneillään myös omassa elämässäni. Tänä vuonna on tullut kuluneeksi 15 vuotta siitä kun minut kruunattiin tangokuningattareksi, ja kuin sattumalta olen juuri tänä vuonna vihdoin tarttunut tämän kirjan kirjoittamiseen kootakseni yksiin kansiin elämäni käännekohdat. Näihin vuosiin on mahtunut valtavasti tapahtumia, sisäisiä oivalluksia, iloja ja suruja.

Kun aloin tämän vuoden alussa käydä päiväkirjojani läpi, päällimmäiseksi tunteeksi nousi yksi tunne ylitse muiden: kiitollisuus. Oli ihmeellistä kulkea uudelleen läpi kaikki nämä vuodet, nähdä ajan kudelma kaikkine tapahtumineen ja tunteineen ja huomata, miten tietty punainen lanka, johdatus, on ollut matkassani mukana aivan koko ajan. Oli helpottavaa huomata, että silloinkin kun luulin olleeni eksyksissä, en sitä todellisuudessa ollutkaan. Se sai minut hiljaiseksi ja nöyräksi. Elämää ohjaa sittenkin suurempi suunnitelma, vaikkei se meistä aina siltä tunnukaan. Noiden päiväkirjamerkintöjen

ja omien sydämeen painuneiden tunnemuistojen pohjalta kirjani on syntynyt.

Tämä kirja on tarina siitä, mitä tapahtuu, kun alkaa seurata sydämensä ääntä. Tämä ei ole oppikirja, mutta toki toivon että omista oivalluksistani on apua lukijallekin. Tahdon kuitenkin sanoa, että päästäksesi yhteyteen oman sydämesi ja sielunviisautesi kanssa, et tarvitse siihen sen enempää tätä kirjaa kuin mitään muutakaan teosta, koulutusta, henkistä opettajaa tai kokemuksia vaikkapa enkeleistä. Sinussa on kaikki tuo viisaus ja valo luonnonlahjana.

Tahdon vielä kiittää kaikkia niitä ihmisiä, joiden kanssa olen saanut kulkea elämäni matkaa. Jotkut ovat käyneet vierelläni vain muutaman hetken, toisten kanssa olen saanut kulkea matkaani yhdessä aina lapsuudestani saakka. Määrällä ei kuitenkaan ole merkitystä. Rakkaus voi koskettaa ohikiitävässä hetkessä ja muuttaa silmänräpäyksessä koko loppuelämän. Juuri siksi elämä onkin niin ihmeellinen seikkailu!

Nautinnollisia lukuhetkiä ja iloa sydämeesi!

Halauksin
Kirsi

ENSIMMÄINEN OSA

Jos ei sua ollut ois,
jotain musta jäis pois.
Siksi sua tavallaan kiittää saan

SIIVET (KOTIMATKA 2007)
SÄV. SAN. KIRSI RANTO

Askeleet

Tangokeinu

Puen itse suunnittelemaani punaista iltapukua ylleni pukuhuoneessa, jossa lojuu meikkejä, vaatepinoja, korkokenkiä ja pukupusseja. Käytävällä kaikuvat viimeiset äänenavaukset ja salista aplodeja. Ilma on sakea sähköisestä jännityksestä sekä hajuvesien ja hiuslakkojen tuoksuista. Kävelen pukuhuoneista kulissiverhojen lävitse lavan taakse odottamaan omaa kilpailuvuoroani. Matkalla vilkaisen tv-kameran monitorista parhaillaan laulavan kilpailijan esitystä, kohta minä olisin tuon kameran kohteena. Maskeeraajat ovat tehneet minulle upean tangokampauksen ja loihtineet vahvan tv-meikin. Joku sanoo, että näytän ihan nukelta. Minulla ei ole koskaan ollut näin punaista huulipunaa. Tavallisesta, nuoresta opiskelijatytöstä on kuoriutunut täysiverinen estraditaiteilija. Tämä on minun näytönpaikkani Seinäjoen Tangomarkkinoiden tangolaulukilpailun finaalissa.

Jännitys on käsin kosketeltava ja tunnelma hikinen. Minut juonnetaan sisään valtavien aplodien saattelemana. Kävelen lavalle rauhallisesti ja tunnen astuvani minulle maailman luontevimpaan paikkaan: ihmisten eteen, ison orkesterin säestämäksi. Kun orkesterin upea, muhkea sointi levittyy yllemme, jokainen soluni värähtää ja annan mahtipontisen tangon ottaa

minut valtaansa. ”Kun pilvet tummat sä näät / niin tiedä siinä sieluni mun / luoksesi sun näin kertyy murehtien / Ja sateen kuuman myrskysään / jos tunnet siinä kyyneleet mun / et voi unohtaa kuka kaiken antoi.”

Kun kaikki kilpailijat ovat laulaneet omat tangonsa, astumme yhdessä lavalle vielä kerran. Pidämme toisiamme käsistä kiinni, hikipisarat juoksevat iltapuvun alla selkää pitkin, ja kaikilla on jännittynyt ilme kasvoillaan. Totuuden paikka. Tunnelma on intensiivinen ja juhlallinen.

Tuomarit antavat pisteitä kilpailijalle toisensa perään, ja sitten tulee minun vuoroni. Näen, minkälaisia lukuja tauluihin nousee, mutta järkeni ei ymmärrä tapahtuvaa todeksi ollenkaan. Tuntuu kuin seuraisin omaa elämääni hidastettuna elokuvana. Kilpasiskoni sanoo, että olen voittanut naisten kilpailun ja halaa minua. En tiedä mihin menisin ja mitä pitäisi tuntea. Olen yhtä aikaa sekä onneni kukkuloilla että täysin hämilläni. Itku nousee väkisin kurkkuun ja kyyneleet alkavat valua pitkin poskiani. Suunnaton ikävän tunne valtaa minut. Jokin elämää suurempi, josta en saa kiinni, mutta jonka läsnäolon tunnen vahvasti.

Uunituore tangokuninkaani Jouni Keronen pyyhkii ensitöikseen kyyneleitäni hellästi poskiltani ja tarkistaa, etteivät ripsivärini ole levinneet. Meille painetaan kruunut päähän, ja syliimme tuodaan ihanat kukkakimput. Tunnelma on epätodellinen ja tyhjä. Tähän on tultu. Koko elämän kestäneet unelmat tulevat todeksi yhdessä yössä: pääsen vihdoin tekemään sitä, minkä olen tiennyt tulevaksi jo 13 vuotta.

Salamavalojen räiskeestä ja haastattelupyynnöistä ei ole tulla loppua: jokainen toimittaja haluaa meidät kerralla omakseen. Näen tuskin omaa perhettäni ja poikaystävääni, kun meitä jo viedään kohti kesäöistä, sateen kastelemaa tangoaluetta.

Meille kerrotaan, että koko kisamme ajan satoi aivan kaatamalla vettä. Kun kuninkaani oli laulanut omaa voittokappa-

lettaan Taivas salamoi, niin taivas oli todellakin revennyt. Sähkötkin olivat menneet välillä poikki. Nyt meitä sitten ympäröi iso turvamiesten joukko, kun kuljemme läpi ihmismeren kuin oikeat kuninkaalliset. Tangokatu on vesilammikoiden peitossa, ja pahimpien kohdalla kuninkaani ja turvamiehet ottavat minut syliinsä ja kantavat lammikoiden yli, etteivät mustat, samettiset korkokenkäni kastu.

Kun pääsemme tangokadun päälavalle, kumarran niin, että uunituore kruununi tippuu lavalle heti kättelyssä. On kuin joku kuiskaisi ”tämä on väliaikaista, nauti tästä hetkestä”. Minua nolottaa, yleisöä huvittaa. Yleisömeren keskellä näen huikean ison lakanan, jossa lukee teksti: ”’Jalasjärven Koriseva’ Kirsi Ranto laulaa voittoon 11.7.1998!” Kaikki tuntuu yhtä aikaa käsittämättömältä ja siltä kuin tämä olisi kirjoitettu tähtiin jo aikoja sitten.

Meitä kuljetetaan Tangomarkkinoiden esiintymispisteestä toiseen ja kaikkialla on valtavat määrät ihmisiä, jotka iloitsevat kanssamme juhlahumusta. Eräässä esiintymispisteessä meidät johdatetaan ennen esiintymisvuoroamme takahuoneeseen, joka on heinäkuun kesäyössä hyisen viileä. Pöydällä lojuu puolityhjä voileipätarjotin odottamassa. Minä käväisen peilin edessä ja korjaan kruunuani kutreillani.

Yö on kääntynyt jo aamuyön puoleen ja viimeinen esiintyminen on tehty, kun A-Studion toimittaja ja kuvaaja tulevat hakemaan minut mukaansa ja istuttavat valkoiseen, isoon pakettiautoon. Istahdan penkille ja tuijotan märkää asfalttia auton avoimesta sivuovesta. Sadepisarat hyppivät villisti lätäköissä ja ihmettelen, mitä tänään on oikein tapahtunut. Olenko minä todella nyt tangokuningatar? A-Studion ryhmä on vähintään yhtä hämillään onnesta kuin minäkin. He ovat seuranneet minua koko kevään ajan ja tehneet minusta ohjelmaa. He saavat voitostani täydellisen lopun jaksoonsa.

Aamun tunteina minut viedään vihdoin Marttilan kortteeriin, jossa kaikki kisaajat yöpyvät. Poikaystäväni on jo nukkumassa ja tuskin huomaa, kun saavun onnesta pyörryksissä ja rättiväsyneenä paikalle. Kesäinen aamuyö on kauneimmillaan ja aamun ensimmäiset linnut visertävät ikkunan takana. Muu maailma tuntuu pysähtyneen yhteen hetkeen. Minulla puolestaan on 45 minuuttia aikaa nukkua, ja sitten on ensimmäisen virallisen pressitilaisuuden aika tangokuningattarena.

Saan nukuttua muutaman silmällisen, kunnes puhelimen herätyskello piippaa. Meikkaan kasvoni uudelleen ja astun ulos kirkkaaseen aamuaurinkoon, jossa minua odottaa auto kuljettajineen. Näenkö minä unta? Täpötäysi pressihuone kuitenkin todistaa kaiken olevan täyttä totta. Meille tarjotaan kermakakkua, jota emme ehdi maistaa palaakaan vastatessamme toimittajien kysymyksiin. Ensimmäisessä aikakauslehden yhteiskuvassa istumme kuninkaani kanssa ulkona keinussa. Tangokeinussa.

Keskiyön lapsi

Synnyin eteläpohjalaisille vanhemmilleni vajaat 20 vuotta aiemmin. Synnytyksessä kätilö oli todennut, että pitkä ja hoikka tyttö tuli, painoa ei ollut kuin 2,9 kiloa. Minä olin keskiyön lapsi. Seuraavana päivänä äiti seisoi synnytyssairaalan ikkunan edessä, piteli minua sylissään ja katseli Kurikan torille, jossa oli käynnissä markkinat. Lieneekö enne siitä, että tyttärestä tulisi ajan myötä viihdetaiteilija.

Äiti oli syntyessäni vain 21-vuotias perhepäivähoitaja, sittemmin keittäjä ja suurtalouskokki, ja isäni kuusi vuotta vanhempi ja työskenteli puutarhurina paikallisella puutarhalla. Samalta puutarhalta oli poimittu myös ne kukat, joita tuoreena tangokuningattarena pidin kädessäni.

Ollessani neljävuotias perheeseemme syntyi pikkuveli. Elimme normaalia pohjalaisperheen elämää, jossa työ sekä myöhemmin lasten harrastukset rytmittivät arjen. Minun sanottiin olleen topakka ja omapäinen mutta pienempiä suojeleva tyttö.

Taikametsä

Muurahaiset kipittelevät pikkuisten paljaiden varpaideni yli. Seison hellemekossani keskellä metsäpolkua ja seuraan katseellani, mihin muurahaiset ovat menossa. Suuren kuusen katveessa on valtava keko, jossa käy kova kuhina. Mietin, että missä niiden kuningatarmuurahainen on ja miten hän oikein johtaa koko keon toimintaa? Valtava keko on kuin kokonainen valtakunta, kuin maailma pienoiskoossa, jossa jokaisella muurahaisella on oma tehtävänsä.

Jatkan matkaani ja jätän muurahaiset touhuamaan päivän askareitaan. Maa jalkojeni alla tuntuu ihanan lämpimältä, kuusten neulaset pistelevät jalkapohjiani. Ihmettelen, miten kaunis metsä tänään onkaan. Valo siivilöityy ihanasti kuusten oksien välistä ja koko metsä näyttää taikametsältä. En ole yksin.

Kuljen polkua edelleen eteenpäin, kunnes tulen hiekkatielle. Ajantajuni on kadonnut aikoja sitten. Äiti putkahtaa mieleeni. Onkohan kotona jo ruoka valmista? Päätän kiertää ajotien kautta takaisin kermanväriselle koululle, jota asutamme. Pääsen takaisin valtavaan pihaamme, jossa on pesäpallokenttä. Piha on hiljainen ja rauhallinen, koululaiset ovat kesälomalla. Huoneeni ikkunan alla ovat siniset lastenvaunut. Pikkuruinen veljeni nukkuu siellä. Vaunujen vieressä nököttävät minun nukenvaununi. Siellä nukkuu minun nukkevauvani. Ruoka on valmista.

Olimme eilen isän kanssa kahden kotona. Ulkona oli kova ukkonen ja satoi kaatamalla vettä. Menimme isän kanssa huoneeseeni vahtimaan sadetta ja salamointia ikkunasta. Hypähdin isolle, ruskeakantiselle kirjoituspöydälle ja kiedoin laihat käsivarteni polvien ympärille. Yhdessä isän kanssa katsoimme suuria, mustia pilviä ja kuuntelimme rankkasadetta ja ukkosen pelottavaa jyrinää. Välillä salamoi niin, että tuntui että taivas halkeaa. Puristin käsiäni tiukemmin polvieni ympärille. Isä suojelee.

Näky

Talo on koristeltu pääsiäisen kunniaksi keltaisilla liinoilla, ja olohuoneen rairuohossa jököttää kolme keltaista tipua. Ne ovat jotenkin surkean näköisiä. Istun telkkarin edessä ilman paitaa paksut punaiset sukkahousut jalassani. Telkkarissa esiintyy suurin idolini Dingo. Osaan heidän jokaisen laulunsa ulkoa. Olen kirjoittanut sanat oranssikantiseen vihkoon ja laulanut heidän laulujaan hiuslakkapullo mikrofoninani ison peilin edessä omassa huoneessani. Kesken Dingon esiintymisen tapahtuu jotain odottamatonta. Katson heitä lavalla ja oivallan: jonain päivänä minä vielä esiinnyn telkkarissa suurelle yleisölle. Katson nopeasti vanhempiani, isä istuu viereisellä sohvalla ja tekee ristisanatehtävää ja äiti puuhailee keittiössä. He eivät tiedä mitään siitä näystä, joka minulle juuri näytettiin. Olen kuusivuotias.

Leikkipiano

Iltapäivä on jo pitkällä ja muut oppilaat ovat lähteneet kotiin. Minä pakkaan vielä reppuani koulun autiolla käytävällä. Yri-

tän saada jumppavaatteet mahtumaan koulukirjojeni sekaan. Opettaja tulee luokseni ja kysyy, haluaisinko oppia soittamaan pianoa? Hän sanoo huomanneensa musikaalisuuteni, ja jos haluaisin, hän voisi opettaa minua.

Luokkahuone tulvii hentoa, kaunista kevätvaloa, kun sitten istumme ensimmäisen kerran suuren tummanruskean pianon ääreen. Alamme kahlata läpi ”Aaronin ykköstä”, jossa on yksinkertaisia klassisia pianokappaleita. Minä opin nopeasti. Opettaja näyttää minulle muutamia perussointuja, jotta oppisin soittamaan myös lastenlauluja ja kevyttä musiikkia. Kotona harjoittelen lauluja yksioktaavisella leikkipianolla, jonka olen saanut pikkulapsena lahjaksi. Siinä ei ole edes mustia koskettimia.

Leikkipiano ei kauan riitä harjoitusvälineeksi, kun kappaleiden vaikeustaso kasvaa. Opettaja ehdottaa vanhemmilleni oikean pianon hankintaa. Eräänä päivänä ajamme vanhempieni kanssa Seinäjoelle ja astumme sisään musiikkikauppaan. Katson erilaisia soittimia ympärilläni. Ihmeellistä, miten tuollaiset paikallaan seisovat laitteet voivat yhtäkkiä herätä henkiin jonkun käsissä. On kuin ne vain odottaisivat, että joku tulisi ja hakisi ne soitettavikseen, kuin niihin olisi kätketty tarinoita, jotka vain odottavat kertojaansa. Rakastan musiikkikaupan tunnelmaa.

Musiikkikaupassa aikani kierreltyäni seisahdan lopulta kauniin koivunvärisen pianon ääreen. Se tuntuu lempeältä ja omalta, minun pianoltani. Soitan sitä hieman. Äiti, isä ja myyjä löytävät minut tapailemasta koskettimia. Lopulta äiti kysyy vakavana: ”Oletko nyt aivan varma, että tälle on sitten käyttöä?” Minä melkein loukkaannun kysymyksestä ja vastaan niin vuorenvarmasti kuin yhdeksänvuotias vain saattaa: ”Olen.”

Samaan aikaan pyrin Jalasjärven musiikkiopistoon. Pianonsoiton oppilaspaikat ehtivät jo täyttyä, mutta pääsen varasijalle viuluun. Pian saan ilmoituksen, että minulle on avautu-

nut paikka, joten aloitan klassisen musiikin viuluopinnot kymmenvuotiaana, syksyllä 1988.

Karkulainen

Kotona kuunnellaan paljon musiikkia. Paikallisradio on päällä koko ajan, ja sieltä omaksun kaikki 70- ja 80-luvun iskelmät. Sen lisäksi äidin ja isän makuuhuoneesta kuuluu aika ajoin myös kuoromusiikkia, kun isä harjoittelee stemmoja Jalasjärven mieskuoron ohjelmistoon. Milloin klassista, milloin kansanlauluja, milloin kevyitä laulelmia. Monesti olen myös mukana isän kuoroharjoituksissa. Opin pitämään monenlaisesta musiikista jo nuoresta tytöstä lähtien.

Uusi piano ei jää seinänvierustalle pölyttymään. Sitä mukaa kun taidot kehittyvät, kannan kirjastosta ja koulusta toivelaulukirjoja ja pop-nuottivihkoja kotiin. Saatan soittaa ja laulaa iltaisin neljäkin tuntia yhteen menoon musiikkia laidasta laitaan: ulkomaisia ja kotimaisia iskelmiä, laulelmia, musikaalilauluja, balladeja ja uusinta poppia.

Viulunsoitto puolestaan ei ole aina helppoa. Olen useaan otteeseen jo lopettamassa koko touhun, mutta vanhempani eivät anna minun luovuttaa. He ovat varmoja siitä, että tulen vielä tarvitsemaan taitojani. Kun harjoitukset eivät ota sujuakseen, isä tulee tunneille mukaan. Hän istuu luokkahuoneen nuhruisella sohvalla tukenani, kun harmin kyyneleet valuvat pitkin poskiani. Harjoitusten ja periksiantamattomuuden myötä taidot kuitenkin kehittyvät. Tiedän, että minusta ei tule sooloviulistia, mutta nautin päästessäni soittamaan muiden kanssa Jalasjärven musiikkiopiston sinfoniaorkesteriin.

Ala-asteen viimeisen vuoden opettajani on seuraavana syksynä eläkkeelle jäävä musiikkimies, joka näkee lahjani ja innostukseni musiikkiin. Eräänä päivänä hän pyytää minua sijais-

tamaan häntä musiikintunnilla. Minä tartun innolla kutsuun, vaikka en tiedä ovatko luokkalaiseni siitä yhtä innoissaan. Huomaan jo nuorena, että musiikki yhdistää minua ihmisten kanssa ikään ja rooleihin katsomatta, ja perinteisessä koulumaailmassa sitä ei etenkään koulutovereiden silmin katsota kovin suopeasti. Minun annetaan helposti ymmärtää, että olen opettajan lellikki. Mutta tuo sama opettaja myös kannustaa minua pyrkimään yläasteelle siirryttäessä musiikkipainotteiselle luokalle, joka nyt perustetaan Jalasjärvelle.

Syksyllä 1991 aloitan yläasteen musiikkiluokalla 15 kilometrin päässä kotoamme. Aamuisin hyppään koulubussiin, olen päivän koulussa ja illat musiikkiopistolla milloin soittotunneilla, orkesteriharjoituksissa, teoriatunneilla, kuoroharjoituksissa ja myöhemmin bänditoiminnassa. Itse koulunkäynti sujuu siinä sivussa. Olen surkea historiassa, uskonnossa ja matematiikassa, mutta musiikki ja äidinkieli ovat lempiaineitani.

Eräänä päivänä olen jälleen karannut välitunnilla musiikkiluokkaan ja istun tavanomaiseen tapaani pianon ääressä, kun luokanvalvojani heittää eteeni erään nuottivihkon. Sen kannessa on tummaihoisen naisartistin kuva. En tunnista häntä, mutta luokanvalvojani sanoo, että voisin pitää hänen lauluistaan. Jostain onnistun löytämään cd:n, josta saan kuulla, miltä laulut oikeasti kuulostavat. Olen pakahtua tunteesta, jonka tämän artistin ääni ja musiikki minussa herättävät. Artisti on Whitney Houston, ja kyseessä on hänen debyyttialbuminsa vuodelta 1986. En voi ymmärtää, mikä lauluissa on niin taivaalliseen koskettavaa, mutta alan hengittää ja elää noiden laulujen kautta.

Musiikkipainotteisella luokalla identiteettini muusikkona vain vahvistuu. Saan toimia kevät- ja joulukonserteissa kosketinsoittajana ja solistilaulajana. Teemme yhdessä myös äänitteen, jossa soitan koskettimia ja saan laulaa soololaulunani Whitney Houstonin The Greatest Love of All -kappaleen. Kotona siirrymme vihdoin cd-aikaan. Tähän saakka olen

nauhoitellut kasetteja ystäviltäni, mutta nyt meille ostetaan kunnon stereot, joissa voi soittaa myös cd-levyjä. Ensimmäiset levymme ovat suomalaista iskelmää, muun muassa Kirkan *Surun pyyhit silmistäni* sekä Arja Korisevan *Me kaksi vain* ja *Saa joulu aikaan sen* -joululevy.

Joulun tullen minulla on vain yksi joululahjatoive: Samuli Edelmannin *Yön valot* -levy. Kun sitten avaamme paketteja jouluaattona ja tuo levy löytyy joululahjojen joukosta, riemuni on rajaton. Koko muu maailma lakkaa olemasta, kun yön hiljaisina tunteina kääriydyn peittoihini olohuoneen nahkasohvalle joulukuusen tunnelmalliseen valoon ja laitan levyn soimaan. ”Rauhaton / niin monen sielu täällä rauhaton / ei unta saa / Onnea / yön valoista jos etsii onnea / sen kohta kadottaa.”

Kutsu

On rippileirikesän aika. Kuulumme evankelis-luterilaiseen kirkkoon, mutta perheemme ei ole mitenkään erityisen uskonnollinen tai hengellinen. Joulukirkossa käyntikin on jäänyt usein vain haaveeksi. Sen sijaan haudoilla käyminen kuuluu jouluperinteeseemme: siellä on oma mystinen, kaunis ja lohtua tuova tunnelmansa.

Rakkautta, rajoja, huolenpitoa ja terveitä arvoja ei perheestämme kuitenkaan koskaan puutu. Äiti istuu kerran jos toisenkin sänkyni äärellä, kun käyn läpi jotain elämää suurempaa draamaa. Hän osaa lohduttaa ja löytää juuri täydelliset sanat, jotka sydämeni ymmärtää. Isän kanssa meillä on kahdenkeskiset hetkemme musiikin parissa.

En ajattele rippileirille menoa sinä kesänä mitenkään erityisenä rituaalina. Menen, kun kaikki muutkin menevät. Kesä on kaunis, ja paras ystäväni tulee kanssani samalle leirille. Leirin parhainta antia ovat riparilaulut ja kaunis luonto ympärillä.

Eräänä iltana joku ehdottaa, että pelaisimme spiritismiä. Kukaan ei oikeastaan tarkalleen tiedä mitä se on, mutta tiedämme sen liittyvän johonkin lautaan ja että laudalta voi kysyä jotakin. Nukkumaan mennessä joku on tehnyt laudan voipaperista ja istumme sen äärelle. Joku kysyy jotakin, ja pidämme sormia lasin yläpuolella. Lasi on ylösalaisin voipaperiin piirrettyjen numeroiden ja kirjainten päällä. Yllättäen lasi lähtee liikkeelle. Katsomme toisiamme ja meitä pelottaa. Katseista heijastuu kysymys: ”Joku meistä taitaa nyt liikuttaa lasia, eikö liikutakin?” Laitamme laudan pois, ja asiasta ei enää koskaan puhuta.

Rippileirin viimeisinä päivinä sää on ihana, kaunis ja aurinkoinen. Illan tullen muut nuoret lähtevät virallisen ohjelman jälkeen uimaan. Minä käyn katsomassa heidän iloisia vesileikkejään, mutta ajatus veteen astumisesta puistattaa minua. Käännyn ja menen leirikeskukseen takaisin. Siellä toiset leiriläisistä laulavat riparilauluja ja ohjaajat juttelevat keskenään.

Pääsen tuskin paria askelta pidemmälle saliin sisään, kun tunnen kuinka jokin voima pysäyttää minut ison ikkunan äärellä. ”Oletko valmis?” kysyy lempeä ääni. Säikähdän kuoliaaksi ja katson ympärilleni, mutta en näe ketään vierelläni. Hätääntyneenä peräännyn ja ensimmäinen asia, mikä tulee mieleeni, on vastaväite: ”Minähän en uskovaiseksi rupea!” Väristen lähden nopeasti ulos leirikeskuksesta ja kyselen itseltäni, kuka minulle oikein puhui. Jeesusko? Jumalako?

Ulkona puut havisevat vehreinä iltatuulessa. Olin varmasti kuvitellut kaiken.

Puhelinkopissa

Polkupyöräni ja vähäiset tavarani on pakattu punaisen automme takakonttiin. On kuulas syksyinen päivä ja olemme perheeni kanssa matkalla Kaustiselle. Edellisenä keväänä olin

taittanut saman matkan luokanvalvojani ja opinto-ohjaajani kanssa. Luokanvalvojani oli sydämellinen, musiikkiin intohimoisesti suhtautuva musiikinopettaja, joka oli toiminut minulle korvaamattomana oppaana ja suunnannäyttäjänä musiikin parissa viimeisen kolmen vuoden ajan. Musiikkilukiota minulle oli ehdottanut opinto-ohjaajani. En ollut itse tajunnut edes ajatella tätä vaihtoehtoa.

Helteisenä toukokuun päivänä ajoimme 180 kilometriä mutkaisia teitä, kunnes saavuimme pieneen Kaustisen kuntaan. Kaarroimme ihanan pienen koulun pihaan, joka tuntui heti kodilta. Sisälle päästyäni tunne vain vahvistui. Käytävillä opiskelijat kulkivat villasukat jalassa, ja useilla tytöillä oli pitkät hameet päällään. Olimme kansanmusiikin sydämessä. Mutta luokista kaikui musiikkia klassisesta poppiin ja rokkiin, ja tunnelma oli hyvin rento ja avoin. Tiesin, että tämä olisi minun paikkani, täällä saisin olla oma itseni.

Syksyn tullen ilmassa on kuitenkin myös haikeutta. Saavumme perheeni kanssa lukion pihaan. Puramme yhdessä tavarat autosta ja koko perheeni auttaa minua asettumaan koulun opiskelija-asuntoon, jonka jakaisin nyt mänttäläisen huilistitytön kanssa. Olen tiennyt koko elämäni, että lähden nuorena pois kotoa ja että matkustaminen tulee olemaan suuri osa arkeani. Silti ilmassa on lopullisuuden tuntua. On uuden vaiheen aika koko perheelle. Hyvästelemme ja halaamme toisiamme. Jään vilkuttamaan heille, ja kohta näen punaisesta autostamme enää pelkät takavalot.

Olen matkustellut kuoron ja orkesterin kanssa jo nuoresta tytöstä lähtien ulkomaita myöten, joten olen oppinut sopeutumaan nopeasti uusiin maisemiin. Kirjeet vanhojen luokkatovereiden kanssa kulkevat tiuhaan tahtiin Jalasjärven ja Kaustisen väliä ensimmäiset kuukaudet, kunnes välimatka tekee tehtävänsä. Kaikilla on omat maailmansa, ja minä olen onnellinen omassani.

Parin kuukauden kuluttua saan Jalasjärveltä soittopyynnön entiseltä luokanvalvojaltani. On jo myöhäinen talvinen pakkasilta, lumi nitisee kenkien alla ja hengitys huuruaa, kun kävelen läpi hiljaisen koulualueen ja tulen Kaustisen keskustaan. Astun sisään kylän lähimpään puhelinkoppiin ja näppäilen numeron. Luokanvalvojani kertoo, että heidän bändinsä kosketinsoittaja on joutunut sairaslomalle ja heillä olisi keikka tulossa. Kiinnostaisiko minua tulla tuuraamaan häntä? Sydämeni kierähtää ympäri onnesta ja purskahdan melkein itkuun. Totta kai kiinnostaa, tästähän minä olen haaveillut koko elämäni!

Itsenäisyyspäivänä vuonna 1994 matkustan ensimmäiselle viralliselle tanssiorkesterikeikalleni, ja olen niin onnellinen! Tiedän, että tästä se alkaa! Illan päätteeksi minut pestatataan bändin vakituiseksi laulavaksi kosketinsoittajaksi. Siitä alkaa neljän vuoden intensiivinen keikkaruljanssi: käyn koulua vain maanantaista torstaihin, ja perjantaista lauantaihin olen esiintymässä ympäri maakuntaa toteuttaen lapsuuden unelmaani laulajana ja esiintyjänä.

Keikkahuumaa

Keikkaviikonloppuina matkustan Kaustiselta Jalasjärvelle, josta starttaamme viikonlopun keikoille yhdessä bändin kanssa. Ennen keikkaa käyn reippaalla lenkillä ja saunassa virittäytyen näin illan tunnelmaan. Kuvittelen olevani oikea artisti, että laulaminen on päätyöni. Lenkeistä muodostuu omia haaveilulenkkejäni, joiden aikana vain rukoilen, että saan jatkaa tätä loppuelämäni: kiertää laulamassa ihmisille ja tehdä jonain päivänä keikkoja ympäri Suomea. Näen itseni esiintymässä maamme joka kolkassa ja tuomassa lauluilla iloa ihmisille.

Rakastan sitä hetkeä, kun keikka-autoa pakataan ja lähdemme ajamaan kohti keikkapaikkaa. Perillä maakunnan tanssi-

ravintoloissa ja -lavoilla kannan isoja vahvistinlaatikoita rinta rinnan miesten kanssa. Vaikka olen vasta nuori opiskelijatyttö, ikäero ei tahtiamme haittaa. Nautin miesten turvallisesta, leppoisasta ja iloisesta seurasta. Soundcheckin jälkeen on pikainen vaatteiden vaihto, jonka jälkeen kipuamme lavalle. Soitamme yleisöllemme koko illan kaikkia mahdollisia perinteisiä tanssilajeja sekä sydäntäriipiviä iskelmiä, ja nautin joka sekunnista.

Viikolla etsin usein koulussa uusia nykyiskelmiä eri artisteilta ja teen niistä sointulappuja, joista sitten harjoittelemme treenikämpällä laulut keikkakuntoon. Omiksi suosikeikseni nousevat muun muassa Arja Korisevan Aina rakkaus tiensä etsii, Tauskin Sinä vain, Isto Hiltusen Rakkauden laulu ja Eija Kantolan Kurkiaurat ja Rakkauden kirja.

Eräänä keikkailtana härmäläisessä ravintolassa tarjoilijatar tulee tauolla kysymään ikääni. Hän veikkaa, että olen 24-vuotias. Hän nostaa ihmetyksestä kulmiaan, kun kuulee, että olen vasta 16-vuotias. Korkokengillä ja jakkupuvulla saa ihmeitä aikaan.

Kun keikka loppuu ja valot sammuvat, alkaa illan viimeinen vaihe: tarjoilijat siivoavat pöytiä, lattiat ovat tahmeina juomista, hajuvedet ja partavedet leijuvat vielä ilmassa, kun me pakkaamme soittimet ja äänentoistolaitteet takaisin autoihin. Aamuyön hiljaisuudessa ajamme kaikkemme antaneina takaisin kotiin milloin mistäkin päin maakuntaa.

Vaikka kello olisi kuinka paljon hyvänsä, äiti tai isä nousee uniltaan ja tulee kysymään miten ilta meni. He käyvät itsekin mielellään tanssimassa ja tietävät millaisessa maailmassa heidän tyttärensä nyt kulkee. Toki he ovat myös huolissaan: päästää nyt alaikäinen tyttö keikoille aikuisten maailmaan. Silti saan heiltä kaiken tarvittavan tuen, ja he kannustavat minua jatkamaan. Mutta koulu pitää käydä loppuun ja elää muutenkin ihmisiksi.

Vuoden 1998 tangokuningatar Kirsi Ranto kertoo, miten onnenhuuma ja suosio vaihtuivat loppuunpalamiseen. Hän menetti niin uran, avioliiton kuin elämänuskonkin, ja nämä kokemukset johdattivat hänet voimallisen kysymyksen äärelle: ”Kuka minä olen?”

Ole se valo joka olet on inspiroiva omaelämäkerrallinen seikkailumatka ja kertomus avautumisesta ilolle ja rakkaudelle. Johdattajina matkalla toimivat enkelit ja halaava hyväntekijä Äiti Amma, jonka ashramissa eli henkisessä keskuksessa Intiassa Kirsi nykyisin vierailee kahdesti vuodessa.

”Enkelit ja Amma eivät edusta minulle mitään erityistä uskontoa, vaan he ovat opettaneet minulle syvempää itsetuntemusta ja valoisampaa elämänasennetta. Toivon, että lukiessasi tätä kirjaa näet kaiken sen ohjauksen, jota sinäkin saat elämässäsi osaksesi. Mikään ei ole sattumaa. Et ole koskaan yksin.”

Kirjan mukana on Kirsi Rannon musiikkia sisältävä CD, joka johdattaa kuulijan meditaatioon, rentoutumiseen ja hiljentymiseen.

Päällys: Nina Halmetoja | Päällyksen valokuva: Shawn Reeder
ISBN 978-951-31-7495-8 | www.tammi.fi | 99.1